
FOLKETINGET

NOTAT om to tidligere resolutioner nævnt i resolution 1601

BILAG 2

I præamblen til resolution nr. 1601 henvises der bl.a. til to tidligere resolutioner vedtaget af den parlamentariske forsamling. Det drejer sig om resolution nr. 1154 fra 1998 om nationale parlamenters demokratiske funktion og resolution nr. 1547 fra 2007 om status for menneskerettigheder og demokrati i Europa.

Ref.: 08-000522-2

Det fremgår således bl.a. af præambelens betragtning 4 (Lovsekretariatets oversættelse):

"Forsamlingen finder, at der bør sikres en effektiv opfølgning i regi af de nationale parlamenter på forsamlingens resolution 1547 (2007) om status for menneskerettigheder og demokrati i Europa. I særdeleshed fremhæver denne resolution, at retten til at danne en politisk opposition skal betragtes som et nøgleelement i et ægte demokrati. Den parlamentariske forsamling erindrer sig herefter resolution 1154 (1998) om nationale parlamenters demokratiske funktion, hvori forsamlingen blandt andet opfordrer de nationale parlamenter til "at give oppositionen en status, som gør den i stand til at spille en ansvarsfuld og konstruktiv rolle...".

På den baggrund skitseres de to resolutioners indhold kortfattet.

1. Resolution nr. 1547 (2007) om status for menneskerettigheder og demokrati i Europa

Resolution 1547 (2007) er en generel status over de mål om menneskerettigheder og demokrati, som er opnået, siden Europarådet blev dannet i 1947. Herudover angiver resolutionen en række fremtidige udfordringer for arbejdet med menneskerettigheder og demokrati.

Resolutionen fremhæver, at medlemskab af Europarådet bygger på tre "grundpiller". Det drejer sig dels om nydelsen af menneskerettighederne og fundamentale friheder for alle inden for medlemsstaternes jurisdiktion, om konsolidering af retssamfundet (rule of law) og eksistensen af et ægte pluralistisk demokrati.

Herefter gennemgår resolutionen en række større og meget forskelligartede udfordringer for demokratiet i Europa. Bl.a. peger man på faldende valgdeltagelse, og ligegyldighed over for politik særlig blandt de yngre generationer. For så vidt angår nogle af de "gamle demokratier" peges der på, at interessen for de politiske partier og det parlamentariske arbejde er faldende, men at dette ikke er udtryk for en faldende politisk interesse, men derimod for en kritisk vurdering af disse institutioner.

Der peges også på, at der i en række medlemslande sker krænkelser af basale demokratiske regler.

På den baggrund peger resolutionen på en række tiltag, som medlemsstaterne kan overveje, herunder bl.a.:

- Introduktion af elementer af "direkte demokrati", f.eks. at borgerne får mulighed for at begære folkeafstemninger, mulighed for at foreslå lo-vinitiativer.
- At styrke repræsentativiteten af parlamenterne bl.a. ved at nedsætte valgretsaldern, ved at tillade statsborgere som lovligt opholder sig i en anden medlemsstat og personer, som har mistet sit statsborgerskab at stemme i hvert fald til lokale valg.
- Man bør seriøst overveje muligheden for "distance-afstemninger", herunder i elektronisk form.
- Medlemsstaterne bør sigte på, at kvinder udgør mindst 40 % af medlemmerne af beslutningstagende politiske organer senest i 2020.
- Retten til at danne en opposition er et essentielt element i et ægte demokrati. Man noterer sig, at oppositionen i stigende grad har mulighed for at nedsætte parlamentariske undersøgelseskomiteer, til at indkalde til særlige møde i parlamentet, og til at indbringe sager for en forfatningsdomstol.
- Styrkelse af ytringsfriheden, herunder at alle restriktioner skal være i overensstemmelse med den Europæiske Menneskerettighedskonvention, at koncentrationer inden for mediebranchen, som er til skade for pluralismen, imødegås.
- Spørgsmålet om lobbyvirksomhed bør overvejes, herunder om Euro-parådet kan udvikle fælles retningslinjer om lobbying.
- Lokale og regionale myndigheder bør have alle nødvendige midler mv. til at sikre en effektiv gennemførelse af sektor-politikker i overensstemmelse med principperne om subsidiaritet og god regeringsførelse.

2. Resolution nr. 1154 (1998) om de nationale parlamenters demokratiske funktion

Resolution 1154 (1998) fremhæver indledningsvis, at parlamenterne i Europa udfører en række ensartede opgaver herunder vedtagelse af love og kontrol

med regeringen. Det fremhæves, at der er historisk betingede forskelle på, hvordan samspillet mellem parlament og regering foregår. På trods af deres forskellighed står de politiske og parlamentariske systemer i Europa dog over for fælles problemer. Som eksempel på problemerne nævnes, at offentligheden ofte er desillusioneret med de politiske systemer og savner kendskab til det parlamentariske arbejde. Det nævnes også, at regeringerne og det statslige bureaukrati er vokset i styrke og indflydelse til skade for balancen mellem den lovgivende og udøvende magt. Resolutionen peger også på, at borgerne skulle have forventning om en mere aktiv rolle i demokratiet end blot at stemme ved valg.

Med baggrund i debatterne på et seminar i 1996 om demokratiske parlamentsfunktion peger den parlamentariske forsamling på en række forhold af betydning for parlamenterne og på tiltag, som parlamenterne i medlemsstaterne opfordres til at tage for at afhjælpe disse problemer:

- Sikre en bedre repræsentation af kvinder i beslutningstagende politiske organer.
- Tage kontrol med sin egen dagsorden.
- Skaffe sig midler til informationsindhentning, der svarer til de midler, regeringen har til rådighed.
- Sikre at parlamentariske undersøgelseskommissioner arbejder på grundlag af visse kriterier med hensyn til sammensætning og undersøgelsesmetoder, som giver dem mulighed for at udføre opgaverne objektivt og retfærdigt.
- Sørge for at oppositionen sikres en status, som gør det muligt at spille en konstruktiv og ansvarlig rolle, i hvert fald ved at kunne iværksætte kommissionsundersøgelser og sikre, at oppositionen konsulteres før alle afgørelser, der medfører opløsning af parlamentet.
- Afskaffe eller minimere at parlamentsmedlemmer har dobbeltmandater.
- Forbedre valgsystemerne bl.a. ved at sikre, at medlemmerne har et tilhørsforhold til en valgkreds og vælgerne heri, at vælgerne kan stemme personligt og ved at udvikle mulighederne for borgerdeltagelse i den politiske beslutningsproces, herunder ved at anvende forskellige former for folkeafstemninger.
- Udarbejde retningslinjer der sikrer, at parlamentsmedlemmer nyder en høj grad af uafhængighed, så det repræsentative demokrati ikke hensynker til et "partiautokrati".